

KIRKKONUMMI

**Jorvaksen ja Inkilän osayleiskaava
Arkeologinen inventointi 4.-5.10.2007**

Tapani Rostedt

MUSEOVIRASTO
RAKENNUSHISTORIAN OSASTO

Tiivistelmä

Museoviraston rakennushistorian osasto toteutti 4.-5.10.2007 kiinteiden muinaisjäännösten arkeologisen inventoinnin Kirkkonummen kunnan tilauksesta Jorvaksen ja Inkilän osayleiskaavan alueella. Inventoinnin tutkimuskustannukset olivat 1560 euroa ja niistä vastasi hankkeen toteuttajana Kirkkonummen kunta. Kenttätutkimuksista vastasi Museoviraston tutkija FM Tapani Rostedt.

Inventoinnin tarkoituksena oli etsiä ja paikantaa osayleiskaavan alueella tai sen välittömässä läheisyydessä olevat kiinteät muinaisjäännökset. Kohteiden paikantaminen perustui kartta-aineiston analyysiin sekä maastohavaintoihin.

Esivalmisteluissa ja kenttätutkimusten aikana pyrittiin huomioimaan kaikki mahdolliset esihistoriaan ja/tai historialliseen aikaan ajoitettavat muinaisjäännöstyypit. Kenttätutkimuksissa Jorvaksen ja Inkilän osayleiskaavan alueelta ja sen läheisyydestä löydettiin 11 entuudestaan tuntematonta kohdetta, joista 5 on historiallisen ajan kiinteitä muinaisjäännöksiä, yksi ajoittamaton rökkiökohde (rajakivi) sekä neljä uuden ajan kohdetta, jotka eivät täytä kiinteän muinaisjäännöksen tunnusmerkkejä. Lisäksi alueella havaittiin luonnonmuodostumana yksi pienehkö hiidenkirnu.

Arkisto- ja rekisteritiedot

Kunta: Kirkkonummi

Kohde: Jorvaksen ja Inkilän osayleiskaava

Tutkimuksen laatu: inventointi

Kohteiden ajoitus: Esihistoriallinen/historiallinen

Peruskartta: 2032 08 Kirkkonummi

Projekti: Kirkkonummen Jorvaksen ja Inkilän osayleiskaava-alueen arkeologinen selvitys

Tutkimuslaitos: Museovirasto, rakennushistorian osasto (MV/RHO)

Tutkija: FM Tapani Rostedt

Kenttätyöaika: 4.- 5.10.2007

Tutkimuskustannukset: 1560 €

Tutkimusten kustantaja: Kirkkonummen kunta

Löydöt: -

Diapositiivit: -

Mustavalkonegatiivit: 125739:1-9

Digitaalivalokuvat: 1-18

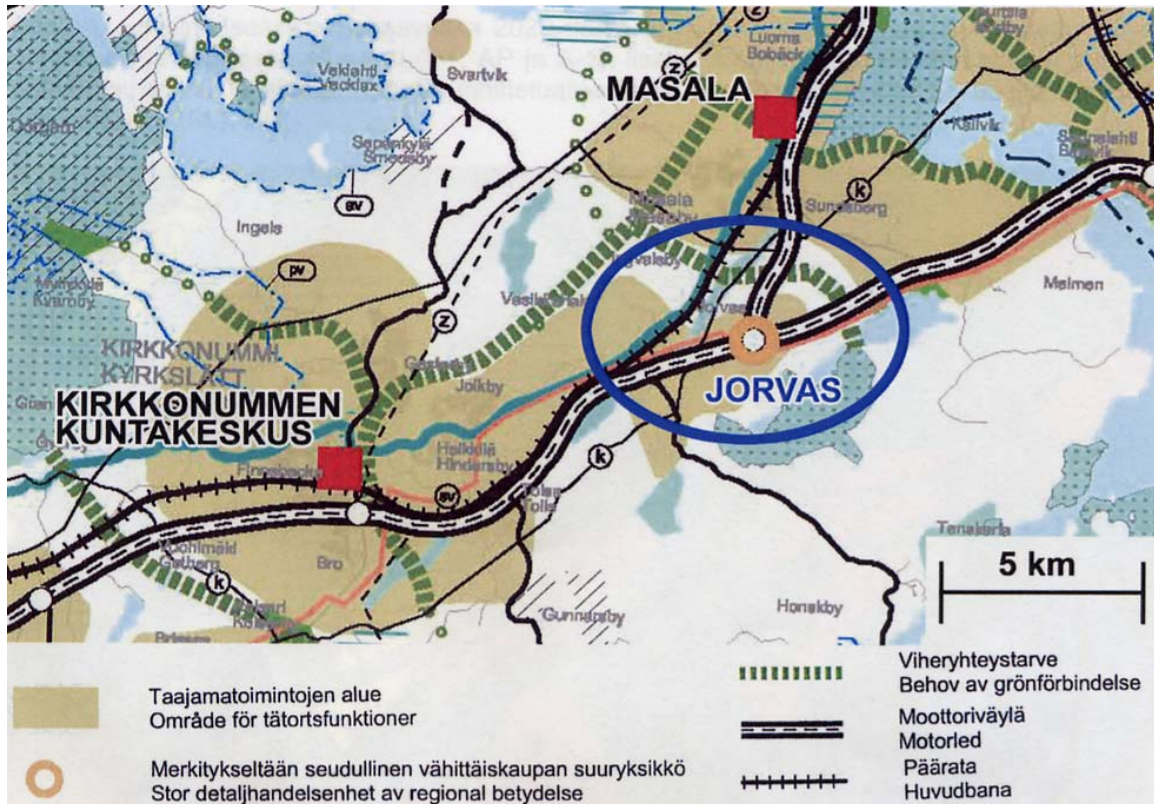
Inventointiraportin sivumäärä: 22 sivua + liitteet

Liitteet: Mustavalkonegatiiviluettelo, Digitaalikuvien luettelo, Yleiskartat

Alkuperäisen kaivauskertomuksen säilytyspaikka: Museovirasto, rakennushistorian osaston arkisto, Helsinki

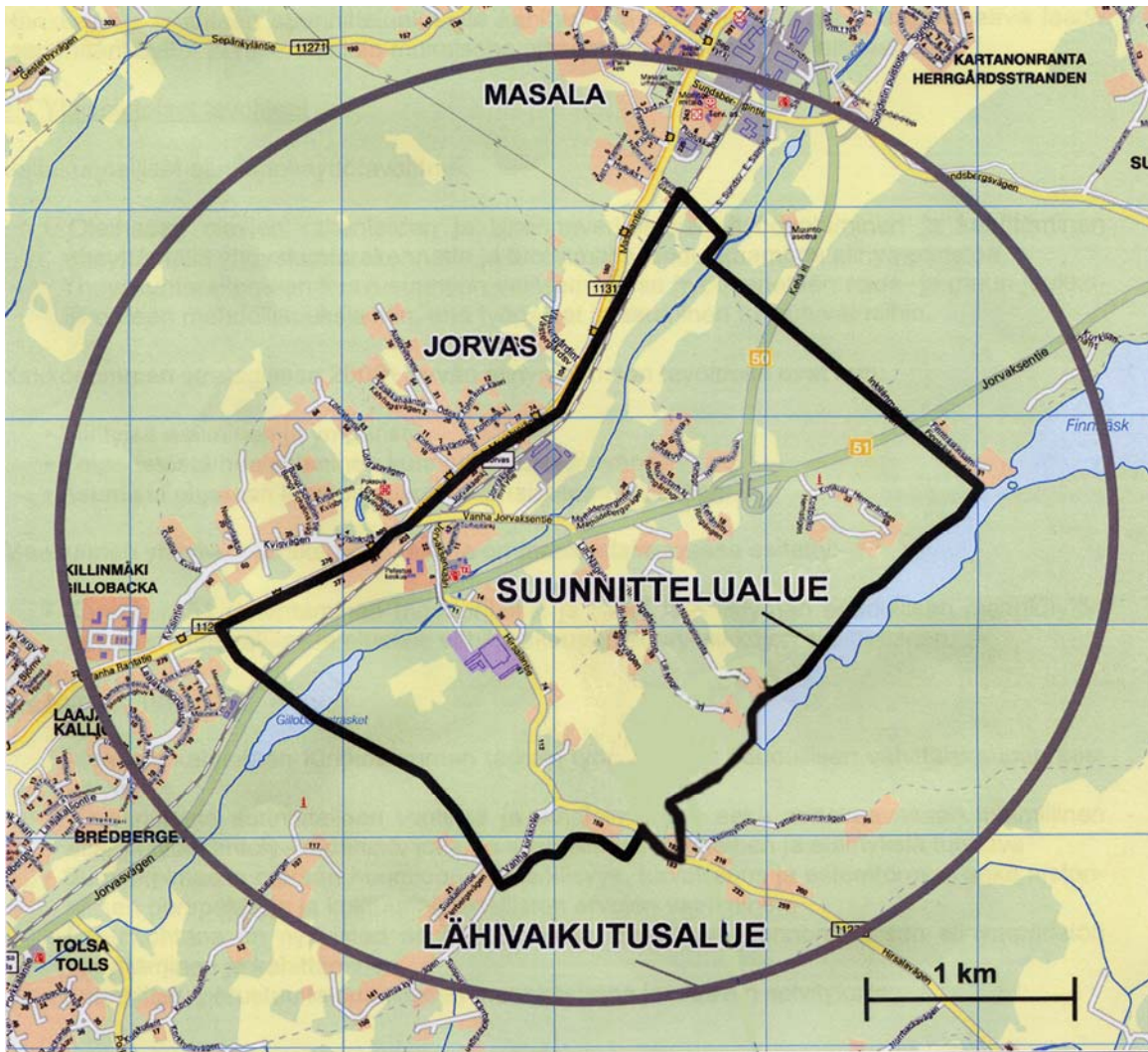
JOHDANTO

Museoviraston rakennushistorian osasto toteutti 4.-5.10.2007 kiinteiden muinaisjäännösten inventoinnin Kirkkonummen kunnan tilauksesta Jorvaksen ja Inkilän osayleiskaavan alueella. Suunnittelukohteena oleva alue käsittää kantatien 51 ja Kehä III:n risteysalueen ja sen länsipuolisen yritystoiminnan alueet (kuva 1).

Kuva 1. Jorvaksen sijainti Kirkkonummella ja hyväksytty kaava-suunnitelma. Ote Uudenmaan maakuntakaavasta, hyväksytty maakuntavaltuustossa 14.12.2004. Lähde: Uudenmaan liitto.

Suunnittelualue rajautuu luoteessa Jorvaksen asuinalueisiin ja Masalantiehen (MT 11311), pohjoisessa alue hipoo Masalan taajama-alueetta. Etelässä alue rajautuu Finnträskin rantaviivaan (kuva 2). Hankkeessa laaditaan suunnittelualueelle kehityskuva ja osayleiskaava. Osayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena oikeusvaikutteisena osayleiskaavana.

Kuva 2. Suunnittelualueen rajaus.

Osayleiskaavan laadinnan yhteydessä oli selvitettävä kaavan toteutuksen ympäristövaikutukset maankäyttö- ja rakennuslain ja –asetuksen edellyttämällä tavalla. MRL 9§ mukaan ”kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia”.

MRL 1 § perusteella selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset

- ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen ja etenkin joukkoliikenteeseen
- kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.

Osayleiskaavan alueelta ei tunnettu kiinteitä muinaisjäännöksiä ennen inventointia, mutta historiallisten karttojen perusteella kaava-alueella ovat sijainneet ainakin Jorvaksen ja Nägelsin kylätontit. Kaavaan liittyvä arkeologinen inventointi oli siis tarpeen ja sen toteutti arkeologi Tapani Rostedt 4.-5.10.2007 välisenä aikana.

MENETELMÄT

Ennen varsinaista kenttätyöosuutta käytettiin osayleiskaava-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä olevien historiallisen ajan muinaisjäännösten etsimisessä tutkimusmetodina kartta-analyysia. Tämä tarkoittaa sitä, että suunnittelualueelta pyrittiin etsimään kaikki historiallinen karttamateriaali ja verrattiin sitä nykyiseen materiaaliin. Nykyisen ja historiallisen karttamateriaalin vertailulla voidaan havainnoida asutuksen kehitystä ja liikkeitä tutkittavalla alueella. Kartta-analyysin alkuvaiheessa primäärlähteenä käytettiin Kuninkaan kartastoa, jonka Ruotsin armeija laati vuosina 1776 – 1805 sotilaallisiin tarkoituksiin. Vuonna 1989 Timo Alanen ja Saulo Kepsu toimittivat kartat kirjana, jonka Suomalaisen Kirjallisuuden Seura julkaisi. Karttamateriaalissa on esitetty sen aikaiset kylät ja niiden nimistö, talot, tiet, polut sekä pellot, niityt, metsät ja muut erilaiset ympäristöt. Kartta-analyysin alkuvaiheessa pyrittiin hahmottamaan kaava-alue Kuninkaan kartastoon ja tämän avulla kohdentaa sitä lähellä olevat kylänpaikat ja muut mahdolliset inventoinnin kannalta tärkeät kohteet. Muuta historiallista karttamateriaalia lähdettiin etsimään Kuninkaan kartastosta kohdennettujen kylien nimistön ja pitäjänhistorian pohjalta mm. Kansallisarkistosta. Tämä lähestymistapa perustuu käsitykseen siitä, että Kuninkaan kartastossa kuvatun kyläasutuksen voidaan parhaassa tapauksessa tulkita osin vastaavan 1500-luvun tai jopa sitä vanhempaa asutusta. Muulla historiallisella karttamateriaalilla viitataan lähinnä suurimittakaavaisiin (< 1:20 000) maakirjakarttoihin ja isojakokarttoihin 1600–1800 luvuilta. Inventointialueelle sijoittuvia historiallisia karttoja etsittiin tekemällä tietokantahakuja pitäjien ja kylien nimillä. Tietokantahaut suoritettiin internetissä osoitteessa <http://www.virtuaaliyliopisto.fi/maakirjakartat/> joka sisältää tiedot

1600-luvun maakirjakartoista sekä kansallisarkiston sivuilta <http://www.narc.fi/> joka sisältää muun historiallisen karttamateriaalin. Tämän jälkeen inventointialueelle sijoittuvaan karttamateriaaliin tutustuttiin Kansallisarkistossa. Tarvittaessa kartoista otettiin valokopiot tarkempaa tutkimista ja kenttätyöskentelyä varten. Historiallisen karttamateriaalin kokoamisen jälkeen verrattiin hankittua materiaalia 1900-luvun maastokarttoihin. Karttoja vertailemalla pyrittiin etsimään vanhoissa kartoissa näkyviä talonpaikkoja, valmistuspaikkoja, myllynpaikkoja ja muita mahdollisia historiallisen ajan kiinteitä muinaisjäännöksiä laskettavia kohteita joita ei ollut enää merkittyinä nykyisiin karttoihin mutta jotka kuitenkin edustavat historiallisella ajalla tapahtunutta ihmistoimintaa. Jos edellä mainittuja toimintapaikkoja saatiin karttoja vertailemalla kohtuullisesti paikallistettua, merkittiin tarkistettavat alueet peruskarttaotteisiin kenttätyövaihetta varten.

Kuva 3. Suunnittelualue kuninkaankartastossa 1776 – 1805.

Esihistoriallisia muinaisjäännöksiä etsittiin lähinnä nykyisiä peruskarttoja tarkastelemalla ja merkitsemällä niihin asumiseen tai muuhun ihmistoimintaan soveliaita maastokohtia eri korkeustasoilla. Kaikki korkeammat kalliotasanteet suunnittelualueella tarkastettiin hautausiin liittyvien kiviröykkiöiden ja vanhojen linnoitusvarustusten varalta. Asumiseen ja muuhun esihistorialliseen toimintaan soveliaita tasaisia rantaterasseja tarkastettiin silmämääräisesti ja tarvittaessa lapionpistoin.

TULOKSET

Kirkkonummen Jorvaksen ja Inkilän osayleiskaavaan liittyvässä arkeologisessa inventoinnissa löydettiin neljä historialliseen aikaan sijoittuvaa kylätonttia. Niistä kaksi sijaitsee osayleiskaavan suunnittelualueella (Nägels ja Jorvas) ja kaksi sen lähivaikutusalueella (Gilbacka ja Qvis). Jorvaksen keskiaikaisen kylätontin voi tosin sanoa olevan käytännössä tuhoutunut myöhemmän rakennustoiminnan tuloksena.

Muina löytökohteina alueella havaittiin kaksi pienehköä juoksuhautakokonaisuutta jotka liittyvät Porkkalan alueen venäläistoimintaan. Lisäksi lähellä Jorvaksen keskiaikaista kylätonttia havaittiin kahden betoniperustuksen jäänteet, jotka liittyvät joko alueen venäläistoimintaan tai myöhempään karjankasvatukseen alueella.

Kaavoitettavalta alueelta löydettiin myös kaksi ajoitukseltaan epävarmaksi jäänyttä kivirakennelmaa, joista toinen määriteltiin rajakiveksi ja toinen mahdolliseksi historiallisen ajan asuinpaikaksi. Lisäksi havaittiin yksi suhteellisen nuoreksi ajoittuva tulisijan paikka sekä yksi ilmeisesti jääkauden aikainen tai sen jälkeiseen sulamisjakssoon liittyvä pienehkö hiidenkirnu.

KOHDELUETTELO:

Kirkkonummi	Lillnägels (Nägels)		Keskiaikainen kylätontti
Koordinaatit: P=6671650, I=3362575, Z=17-23m			
Kirkkonummi	Jorvas		Keskiaikainen kylätontti
Koordinaatit: P=6671449, I=3361900, Z=11m			
Kirkkonummi	Laajakallio (Gilobacka)		Keskiaikainen kylätontti
Koordinaatit: P=6671340, I=3360702, Z=21m			
Kirkkonummi	Kvis (Qvis)		Keskiaikainen kylätontti
Koordinaatit: Kvis N: P=6671850, I=3360645, Z=21m			
Kvis S: P=6671702, I=3360607, Z=20m			
Kirkkonummi	Strandängen		Hist. ajan talonpohja
Koordinaatit: P=6673328, I=3362880, Z=17m			
Kirkkonummi	Kilråberget		rajakivi
Koordinaatit: P=6670782, I=3361657, Z=29m			
Kirkkonummi	Ängsholm	50-luvun perustuksia	(ei muinaisjäännös)
Koordinaatit: Kohde 1: P=6671218, I=3362077, Z=8m			
Kohde 2: P=6671162, I=3362176, Z=22m			
Kirkkonummi	Högberget 1	moderni kivetty tulisija	(ei muinaisjäännös)
Koordinaatit: P=6671585, I=3363424, Z=43m			
Kirkkonummi	Högberget 2	hiidenkirnu	(ei muinaisjäännös)
Koordinaatit: P=6671483, I=3363379, Z=40m			
Kirkkonummi	Korpberget	juoksuhauta	(ei muinaisjäännös)
Koordinaatit: P=6670680, I=3362215, Z=38m			
Kirkkonummi	Rödjeberget	juoksuhauta	(ei muinaisjäännös)
Koordinaatit: P=6670562, I=3362644, Z=26m			

Helsingissä, 11.10.2007

Tapani Rostedt, FM

Kirkkonummi Lillnägels (Nägels)

Keskiaikainen kylätontti

<i>Mjrekisterinumero:</i>	1000009049
<i>Ajoitus:</i>	Historiallinen
<i>Laji:</i>	Kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	Asuinpaikat
<i>Tyypin tarkenne:</i>	Kylänpaikat
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6671650, ikoo: 3362575
<i>Peruskartta:</i>	2032 08 Kirkkonummi
<i>Historialliset kartat:</i>	Kuninkaan kartasto

Lillnägels on edelleen asuttu, sen pihapiiri ja rakennukset on kuvattu tarkemmin Kirkkonummen rakennuskulttuurin ja kulttuurimaiseman inventoinnin yhteydessä (Backman 1990, 134). Nägelsin kylän länsiosaa on ilmeisesti autoitunut viimeistään 1950–60-luvulla. Nägelsin kylän autoituneessa osassa on edelleen havaittavissa 6 eri rakennuksen jäänteitä.

Kohde 1: Rakennuksen pohjaan liittyvät maavallit, koko 7x17m. Maavallit ovat leveydeltään noin 1,5m ja korkeudeltaan 0,5m.
(Koordinaatit: P=6671593, I=3362646, Z=23m)

Kuva 4. Kirkkonummi Lillnägels (Nägels). Kohde 1, kuvattu koillisesta.

Kohde 2: Kohteesta 1 noin 25m lounaaseen. Rakennuksen pohja, koko 7x7m, rakennettu rinteessä olevaan kuoppaan. Lounaisnurkassa kivikasa, ilmeisesti tulisijan jäänteet. Kivikasaa on myöhemmin hieman pengottu ja sen kiviä on nostettu rakennuksen pohjan kaakkoispuolelle.

Kohde 3: Kohteesta 1 4m kaakkoon. Rakennuksen pohja, koko 3x5m, auki lounaaseen päin. Vallit kaakkois- ja luoteisnurkalla (paksuus noin 1m, korkeus 0,3m). Pitkä, mahdollisesti perustukseen liittyvä kivi rakennuksen pohjan koillisosassa (ylärinteessä).

Kohde 4: Kiviperustus, koko noin 22x11m. Perustuksen paksuus noin 1m, korkeus vaihtelee 0,3–2,5 metriin. Perustuksen yläosaa on ilmeisesti myöhemmin korotettu betoniperustuksella, jonka paksuus on 15cm ja korkeus 30cm. (Koordinaatit: P=6671650, I=3362575, Z=17m)

Kuva 5. Kirkkonummi Lillnägels (Nägels). Kohde 4, kuvattu idästä.

Kohde 5: Kohteesta 4 noin 40m luoteeseen on osin kaivinkoneella tuhottu kiviperustus. Sen koko on noin 11x22m ja sen kaakkoisosa on osittain tuhoutunut. Perustuksen lähetyvillä olevista kivistä ja kaivetun alueen muodosta päätellen kiviperustukseen on liittynyt sen kaakkoisseinällä noin 2x7 metrin kokoinen kuistiosa joka nyt on purettu. Purkujätteen seassa on havaittavissa Huopaa, tiiltä, aaltopeltiä, posliinisten sähkörasioiden osia, pullojen sirpaleita ym. Niiden perusteella talo olisi purettu 1950-luvun puolivälin tienoilla tai suhteellisen pian sen jälkeen. 1930-luvulla talo on ollut vielä pystyssä, tosin vain kesäasuntona (Nummelin 1930, 631–632). 1980-luvulla tehdyssä Kirkkonummen kulttuurihistoriallisesti merkittävien kohteiden inventoinnissa sitä ei Nägelsin talojen kohdalla enää mainita.

Kuva 6. Kirkkonummi Lillnägels (Nägels). Kohde 5 on osin tuhoutunut, kuvattu idästä.

Kohde 6: Kohteesta 5 40m eteläkaakkoon on vanhan maakellarin jäännökset. Sen koko on 2,5x3,5m ja siinä on betonikatto. Seinän alaosa on kiveä ja sen yläosa on tehty tiilestä. (Koordinaatit: P=6671649, I=3362561, Z=20m)

Kirkkonummi Jorvas

Keskiaikainen kylätontti

Mjrekisterinumero: 1000009050
Ajoitus: Historiallinen
Laji: Kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Tyypin tarkenne: Kyläpaikat
Rauhoitusluokka: 3
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6671449, ikoo: 3361900
Peruskartta: 2032 08 Kirkkonummi
Historialliset kartat: Carta uppå Jårfwans I Kyrslätsochn (1704), Kuninkaan kartasto

Jorvaksen keskiaikainen kylä on aikanaan sijainnut noin puoli kilometriä Nägelsin kylästä länteen, vanhan rantatien eteläpuolella. Nykyinen Jorvaksen kyläkeskus sen sijaan on muodostunut pääasiassa vanhan rantatien pohjoispuolelle. Kuninkaankartaston kartan perusteella Jorvaksen vanhasta kylästä on kulkenut kylätie tai polku sekä Nägelsiin että vanhalle rantatielle. Nykyään kylätontti on käytännössä tuhoutunut Ericsonin tehdasrakennuksen, sen pysäköintitilojen sekä urheilukentän alle. Pieniä rippeitä kylätontista saattaisi vielä olla jäljellä pysäköintialueiden väliin jäävällä kapealla rakentamattomalla alueella. (Koordinaatit: P=6671449, I=3361900, Z=11m)

Kuva 7. Kirkkonummi Jorvas. Kohde on käytännössä tuhoutunut. Hieman jäänteitä keskiaikaisesta asutuskerroksesta saattaa olla jäljellä parkkipaikkojen välisellä rakentamattomalla alueella. Kuvattu lännestä.

Kirkkonummi Laajakallio (Gilobacka)

Keskiaikainen kylätontti

<i>Mjrekisterinumero:</i>	1000009051
<i>Ajoitus:</i>	Historiallinen
<i>Laji:</i>	Kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	Asuinpaikat
<i>Tyypin tarkenne:</i>	Kylänpaikat
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6671340, ikoo: 3360702
<i>Peruskartta:</i>	2032 08 Kirkkonummi
<i>Historialliset kartat:</i>	Kuninkaan kartasto

Gilobackan keskiaikainen kylätontti sijaitsee Jorvaksen ja Inkilän osayleiskaava-alueen lähivaikutusalueella, vanhan rantatien eteläpuolella. Se on osittain tuhoutunut Laajakallion asutusalueen rakentamisen yhteydessä, mutta alueen itäosissa on todennäköisesti edelleen löydettävissä keskiaikaisia asutuserrostumia. Alueella on havaittavissa kaksi kivijalkaa, joista ainakin eteläisempi (koordinaatit: P=6671340, I=3360702, Z=21m) todennäköisesti liittyy Gilobackan vanhaan kylätonttiin. Se on kooltaan 6x12m ja sijaitsee kivillä tuetun tasanteen ala- ja itäpuolella. Alueella on ryteikköisen kasvillisuuden seassa havaittavissa myös useita nuorempia kivirakenteita, joiden kartoitus vaatisi tarkempia arkeologisia tutkimuksia. Koska kylätontti ei sijaitse varsinaisella suunnittelualueella, jätettiin sen tarkempi rajaaminen pois inventoinnin ohjelmasta.

Kuva 8. Kirkkonummi Laajakallio (Gilobacka).kivijalka, kuvattu idästä.

Kirkkonummi Kvis (Qvis)

Keskiaikainen kylätontti

<i>Mjrekisterinumero:</i>	1000009053
<i>Ajoitus:</i>	Historiallinen
<i>Laji:</i>	Kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	Asuinpaikat
<i>Tyypin tarkenne:</i>	Kylänpaikat
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	Kvis N:pkoo: 6671850, ikoo: 3360645 Kvis S:pkoo: 6671702, ikoo: 3360607
<i>Peruskartta:</i>	2032 08 Kirkkonummi
<i>Historialliset kartat:</i>	Kuninkaan kartasto

Qvisin keskiaikainen kylätontti sijaitsee Jorvaksen ja Inkilän osayleiskaava-alueen lähivaikutusalueella, alkuperäisen kuninkaantien (nykyisen Kvisintien) pohjois- ja eteläpuolella, Gilobackan kylätontista noin puoli kilometriä pohjoiseen. Qvisin kylän pohjoispuolinen osa vaikuttaisi tuhoutuneen lähes täysin maansiirtotöiden yhteydessä. Alueella on kuitenkin vielä jäljellä yksi kivistä holvattu maakellari, joka on takaosastaan osittain sortunut. (Koordinaatit: P=6671850, I=3360645, Z=21m)

Kuva 9. Kirkkonummi Kvis (Qvis).Maakellari on osin tuhoutunut, kuvattu idästä.

Qvisin kylän eteläpuolisessa osassa Kvisintien eteläpuolella on todennäköisesti edelleen jäljellä keskiaikaisia asutuskerrostumia. Metsäsaarekkeessa (koordinaatit: P=6671702, I=3360607, Z=20m) on havaittavissa useita rakennuksenjäänteitä, samoin on nähtävissä yksi korkea kivijalka nykyisen asuinrakennuksen pihalla metsäsaarekkeen itäpuolella. Pihapiiri ja rakennukset on kuvattu tarkemmin Kirkkonummen rakennuskulttuurin ja kulttuurimaiseman inventoinnin yhteydessä (Backman 1990, 127). Koska kylätontti ei sijaitse varsinaisella suunnittelualueella, jätettiin sen tarkempi rajaaminen pois inventoinnin ohjelmasta.

Kirkkonummi Strandängen

Hist. ajan talonpaikka?

<i>Mjrekisterinumero:</i>	1000009054
<i>Ajoitus:</i>	Historiallinen
<i>Laji:</i>	Kiinteä muinaisjäänös
<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	Asuinpaikka
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6673328, ikoo: 3362880
<i>Peruskartta:</i>	2032 08 Kirkkonummi

Strandängen sijaitsee tutkittavan alueen koillisnurkalla, pääradan kaakkoispuolella. Pienessä metsäsaarekkeessa havaittiin kalliotasanteella pieni sammalen ja pensaiden peittämä kivilatomus, halkaisijaltaan noin 2m. Sen korkeus on 50cm. Kivilatomuksesta 10m lounaaseen havaittiin selkeärajainen pyöreä kuoppa, jonka halkaisija on 1,8m ja syvyys 60-70cm. Kalliotasanteella ei havaittu muita asumiseen tai talonpohjaan viittaavia merkkejä, mutta ympäristö ja lehtomainen kasvillisuus paikalla viittaisivat historiallisen ajan asuintonttiin. (Koordinaatit: P=6673328, I=3362880, Z=17m)

Kuva 10. Kirkkonummi Strandängen. Historiallisen ajan tulisijaksi tulkittu Kiviröykkiö, kuvattu pohjoisesta.

Kirkkonummi Kilråberget

Rajamerkki

<i>Mjrekisterinumero:</i>	1000009055
<i>Ajoitus:</i>	historiallinen
<i>Laji:</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	Rajamerkki
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	pkoo: 6670782, ikoo: 3361657
<i>Peruskartta:</i>	2032 08 Kirkkonummi
<i>Historialliset kartat:</i>	Carta uppå Järfwans I Kyrslätsochn (1704)

Kilråbergetin kalliotasanteen länsiosassa havaittiin kaksi kivilatomusta, jotka aivan ilmeisesti viittaavat paikalla sijaitsevaan tontti ja/tai kylärajaan. Toinen merkeistä (kohde 1) on halkaisijaltaan 1m ja korkeudeltaan 40cm. Keskellä röykkiötä on iso suorakaiteen muotoinen kivi pystyssä. (Koordinaatit: P=6670782, I=3361657, Z=29m) Kohde liittyy todennäköisesti Jorvaksen ja Gilobackan keskiaikaisten kylien rajamerkintöihin

Kuva 11. Kirkkonummi Kilråberget. Historiallisen ajan rajamerkki, kuvattu pohjoisesta. Taustalla näkyy toinen alueella oleva osin tuhoutunut röykkiö.

Kohde 2 sijaitsee edellisestä noin 10 metriä kaakkoon, samalla tonttien rajalinjalla kuin kohde 1. Kivikasa on halkaisijaltaan noin 2m ja korkeudeltaan 50cm. Röykkiö on länsiosaltaan hieman tuhoutunut metsäkonetien takia.

Kirkkonummi Ängsholm

50-luvun betoniperustuksia (ei muinaisjäännös)

Yhtenäiskoordinaatit: Kohde 1: pkoo: 6671218, ikoo: 3362077
Kohde 2: pkoo: 6671162, ikoo: 3362176

Peruskartta: 2032 08 Kirkkonummi

Alueella havaittiin 2 betonista valettua rakennuksenpohjaa, molemmat kooltaan 12x32m. Ne liittyvät todennäköisesti venäläisten toimintaan alueella 50-luvulla tai myöhempään karjanhoitoon. Kohde 1 (koordinaatit: P=6671218, I=3362077, Z=8m) sijaitsee Ericsonin tehtaan kaakkoispuolella, kohde 2 (koordinaatit: P=6671162, I=3362176, Z=22m) Ängsholmin tilan länsipuolella kohteesta 1 noin 150m eteläkaakkoon.

Kuva 12. Kirkkonummi Ängsholm. Ängsholmin tilan länsipuolella sijaitseva betoniperustus, kuvattu pohjoisesta.

Kirkkonummi Högberget 1

Moderni tulisija (ei muinaisjäännös)

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6671585, ikoo: 3363424

Peruskartta: 2032 08 Kirkkonummi

Högbergetin eteläpuolella olevalla laajahkolla kalliotasanteella havaittiin kalliopohjalla kivetty ja sammaloitunut tulisija, halkaisijaltaan noin 1m. Kiveys oli tehty lohkokivistä ja sammaleen alla oli runsaasti hiiltä sekä joitakin tinapaperin palasia.
(Koordinaatit: P=6671585, I=3363424, Z=43m)

Kuva 13. Kirkkonummi Högberget 1. Moderni kivetty tulisija, kuvattu luoteesta.

Kirkkonummi Högberget 2

Hiidenkirnu (ei muinaisjäännös)

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6671483, ikoo: 3363379

Peruskartta: 2032 08 Kirkkonummi

Högbergetin eteläpuolella olevalla laajahkolla kalliotasanteella havaittiin kalliopohjalla hiidenkirnu. Se on halkaisijaltaan 50cm ja syvyydeltään noin 40cm.
(Koordinaatit: P=6671483, I=3363379, Z=40m)

Kuva 14. Kirkkonummi Högberget 2. Hiidenkirnu, kuvattu etelästä.

Kirkkonummi Korpberget

Juoksuhauta (ei muinaisjäännös)

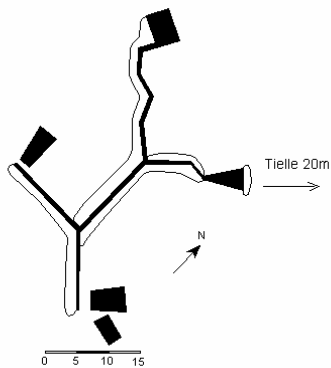
Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6670680, ikoo: 3362215

Peruskartta: 2032 08 Kirkkonummi

Korpbergetin ja Hirsalantien länsipuolella, Hirsalantien ja Vanhan Kirkkotien risteyksessä havaittiin hyväkuntoinen juoksuhauta noin 30x50 metrin alueella. Kyseessä on ilmeisesti venäläisten alueelle aikanaan tekemä kaivanto. (Koordinaatit: P=6670680, I=3362215, Z=38m)

Kuva 15. Kirkkonummi Korpberget. Venäläisten kaivama juoksuhauta, kuvattu pohjoisesta.

Kaavakuva juoksuhaudan rakenteesta.

Kirkkonummi Rödjeberget

Juoksuhauta (ei muinaisjäännös)

Yhtenäiskoordinaatit: pkoo: 6670562, ikoo: 3362644

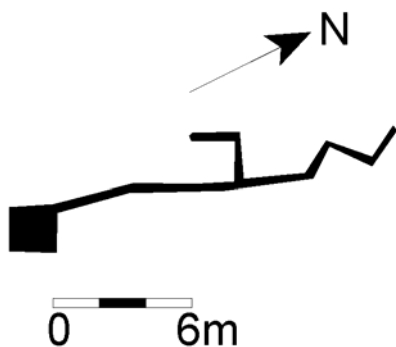
Peruskartta: 2032 08 Kirkkonummi

Rödjebergetin kaakkoispuolella havaittiin korkealla rinteessä matala juoksuhauta noin 8x20 metrin alueella. Kyseessä on ilmeisesti venäläisten alueelle aikanaan tekemä kaivanto.

(Koordinaatit: P=6670562, I=3362644, Z=26m)

Kuva 16. Kirkkonummi Rödjeberget. Venäläisten kaivama matala juoksuhauta, kuvattu pohjoisesta.

Kaavakuva juoksuhaudan rakenteesta

Arkistolähteet

Kansallisarkisto, maanmittaushallituksen kartta-arkisto:

Carta uppå Jårfwans I Kyrslätsochn (1704)

Kirjallisuus

Alanen, Timo & Kepsu, Saulo 1989:

Kuninkaan kartasto Suomesta 1776-1805.

Backman, Sigbritt 1990:

Kirkkonummen rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema. Kirkkonummi.

Nummelin, Arvid 1930:

Korta hemmahistoriker. Teoksessa *Kyrkslätt förr och nu*. Helsingfors 1930.

LIITTEET

Mustavalkonegatiivien luettelo

- 125739:1. Kirkkonummi Lillnägels (Nägels). Kohde 1, kuvattu koillisesta
- 125739:2. Kirkkonummi Lillnägels (Nägels). Kohde 2, kuvattu lounaasta
- 125739:3. Kirkkonummi Lillnägels (Nägels). Kohde 4, kuvattu idästä.
- 125739:4. Kirkkonummi Lillnägels (Nägels). Kohde 5 on osin tuhoutunut, kuvattu idästä.
- 125739:5. Kirkkonummi Laajakallio (Gilobacka).kivituenta terassitasanteen reunalla, kuvattu idästä.
- 125739:6. Kirkkonummi Korpberget. Venäläisten kaivama juoksuhauta, kuvattu pohjoisesta.
- 125739:7. Kirkkonummi Rödjeberget. Venäläisten kaivama matala juoksuhauta, kuvattu pohjoisesta.
- 125739:8 Kirkkonummi Kilråberget. Historiallisen ajan rajamerkki, kuvattu pohjoisesta. Taustalla näkyy toinen alueella oleva osin tuhoutunut röykkiö.
- 125739:9. Kirkkonummi Kilråberget. Osin tuhoutunut kiviröykkiö, kuvattu etelästä. Taustalla näkyy historiallisen ajan rajamerkki.

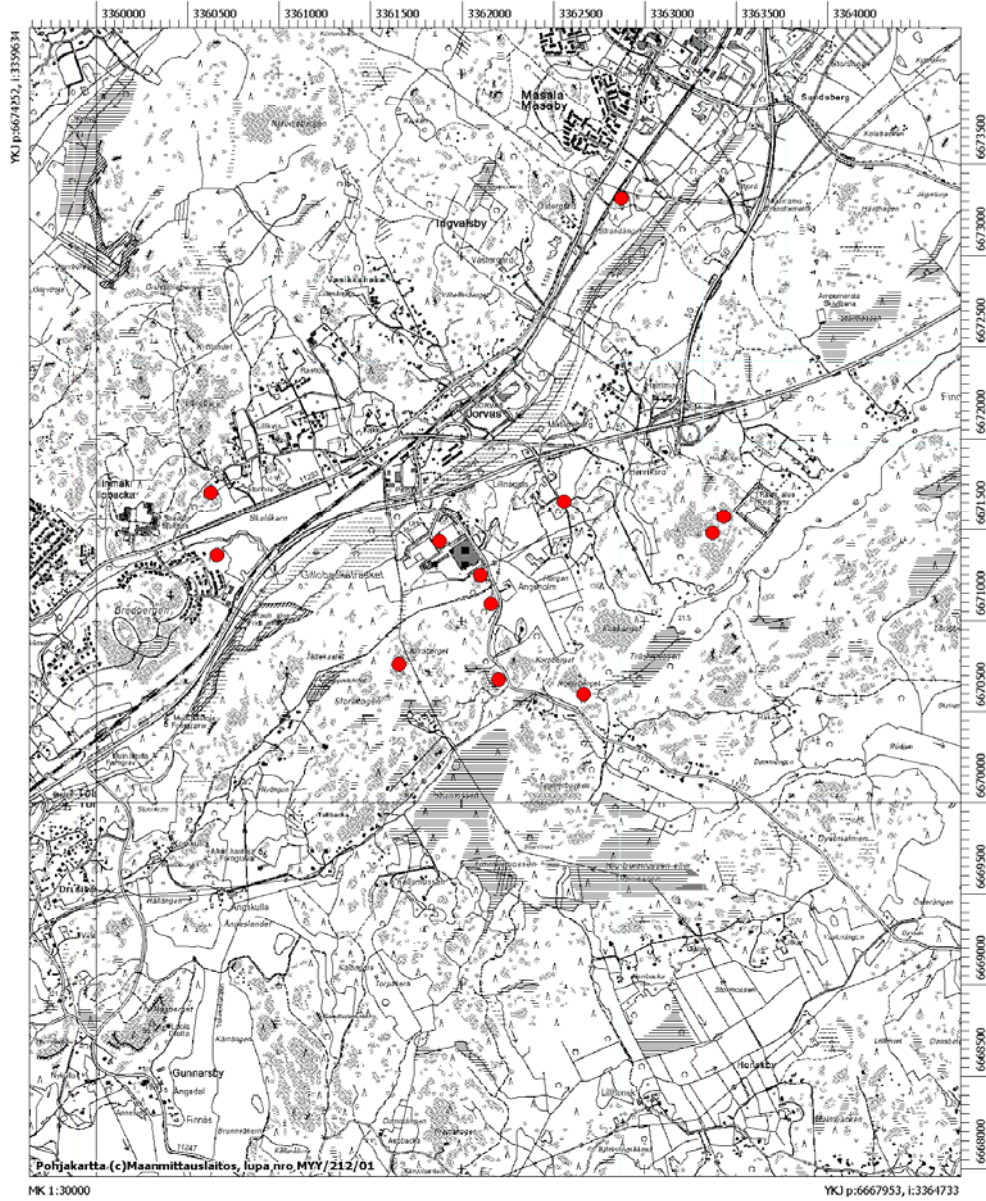
Digitaalivalokuvien luettelo

- Kuva 1. Kirkkonummi Lillnägels (Nägels). Kohde 6 maakellari, kuvattu luoteesta.
- Kuva 2. Kirkkonummi Lillnägels (Nägels). Kohde 3, asumuksen tulisija lähikuvassa, kuvattu kaakosta.
- Kuva 3. Kirkkonummi Lillnägels (Nägels). Kohde 2, kuvattu lounaasta.
- Kuva 4. Kirkkonummi Lillnägels (Nägels). Kohde 1, kuvattu koillisesta.
- Kuva 5. Kirkkonummi Lillnägels (Nägels). Kohde 4, kuvattu idästä.
- Kuva 6. Kirkkonummi Lillnägels (Nägels). Kohde 5 on osin tuhoutunut, kuvattu idästä.
- Kuva 7. Kirkkonummi Jorvas. Kohde on käytännössä tuhoutunut. Hieman jäänteitä keskiaikaisesta asutuskerroksesta saattaa olla jäljellä parkkipaikkojen välisellä rakentamattomalla alueella. Kuvattu lännestä.
- Kuva 8. Kirkkonummi Laajakallio (Gilobacka).kivijalka, kuvattu idästä.
- Kuva 9. Kirkkonummi Kvis (Qvis).Maakellari on osin tuhoutunut, kuvattu idästä.
- Kuva 10. Kirkkonummi Strandängen. Historiallisen ajan tulisijaksi tulkittu Kiviröykkiö, kuvattu pohjoisesta.
- Kuva 11. Kirkkonummi Kilråberget. Historiallisen ajan rajamerkki, kuvattu pohjoisesta. Taustalla näkyy toinen alueella oleva osin tuhoutunut röykkiö.
- Kuva 12. Kirkkonummi Ängsholm. Ängsholmin tilan länsipuolella sijaitseva betoniperustus, kuvattu pohjoisesta.
- Kuva 13. Kirkkonummi Högberget 1. Moderni kivetty tulisija, kuvattu luoteesta.
- Kuva 14. Kirkkonummi Högberget 2. Hiidenkirnu, kuvattu etelästä.
- Kuva 15. Kirkkonummi Korpberget. Venäläisten kaivama juoksuhauta, kuvattu pohjoisesta.
- Kuva 16. Kirkkonummi Rödjeberget. Venäläisten kaivama matala juoksuhauta, kuvattu pohjoisesta.
- Kuva 17. Kirkkonummi Strandängen. Historiallisen ajan asuinpaikalla havaittu kuoppa, kuvattu lounaasta.
- Kuva 18. Kirkkonummi Kilråberget. Osin tuhoutunut kiviröykkiö, kuvattu etelästä. Taustalla näkyy historiallisen ajan rajamerkki.

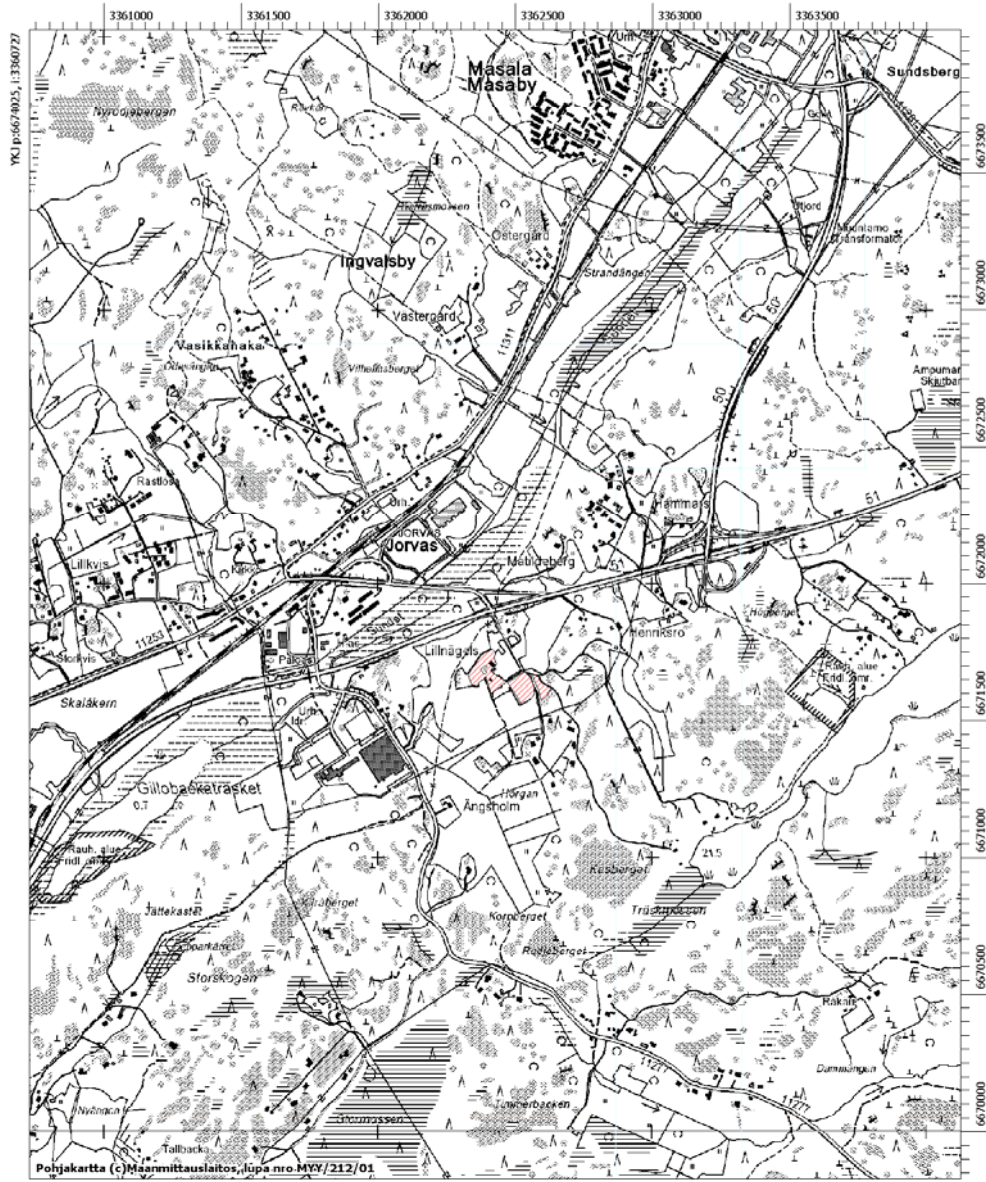
Peruskarttaotteet

Kirkkonummi Jorvaksen ja Inkilän osayleiskaava

Havaitut kohteet joista maininta kertomuksessa

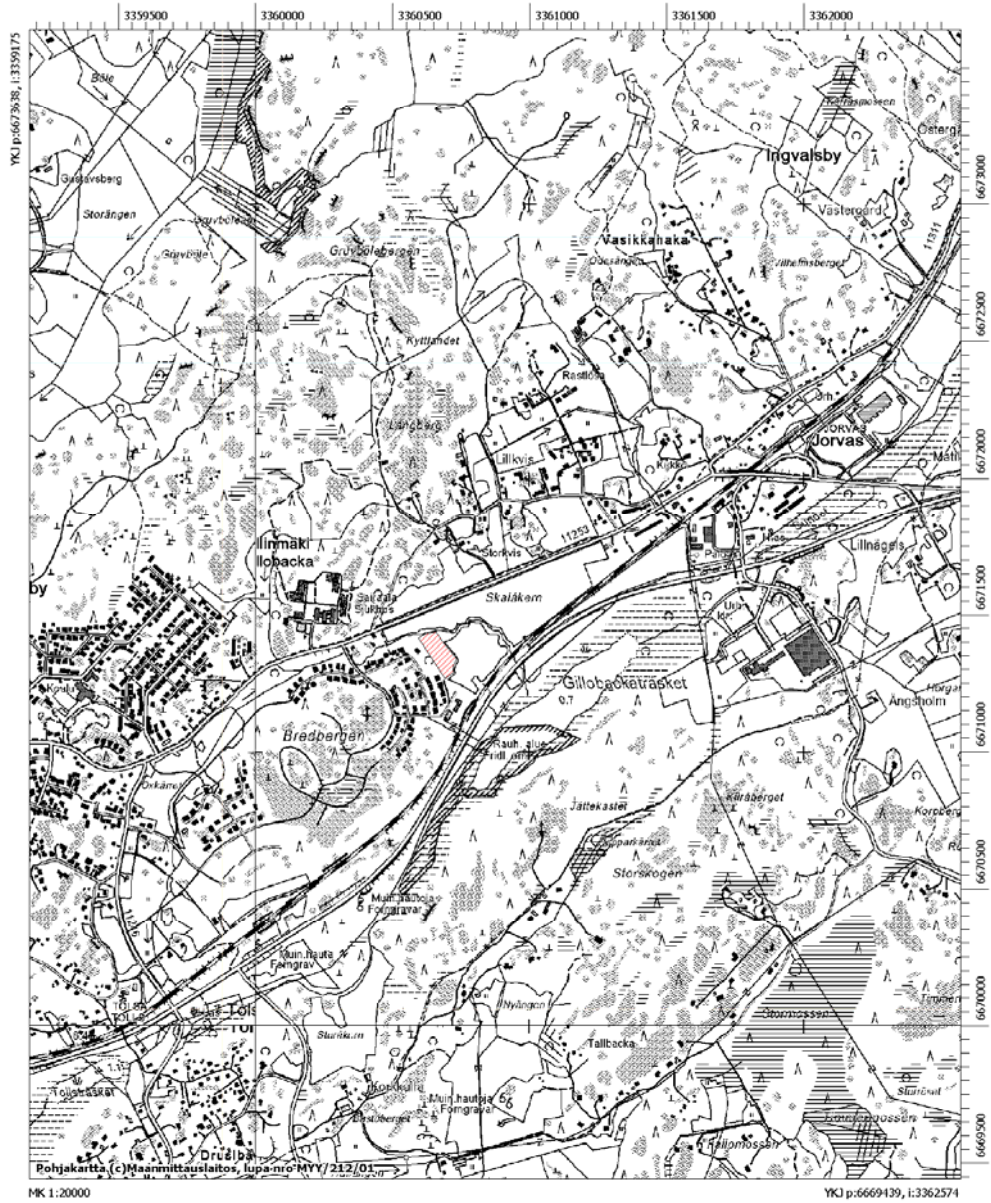
Kirkkonummi Lillnägels (Nägels)

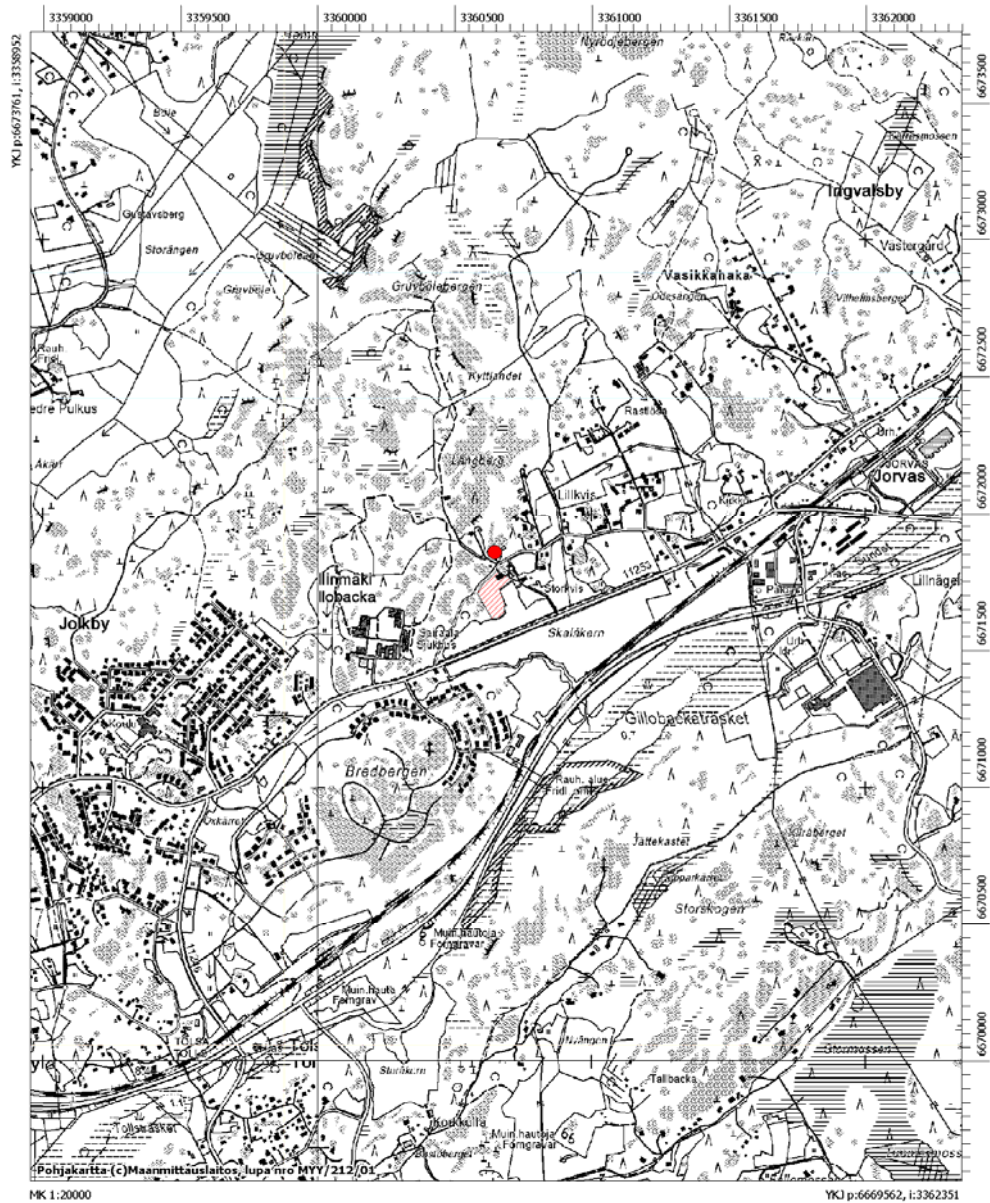
Kirkkonummi Jorvas

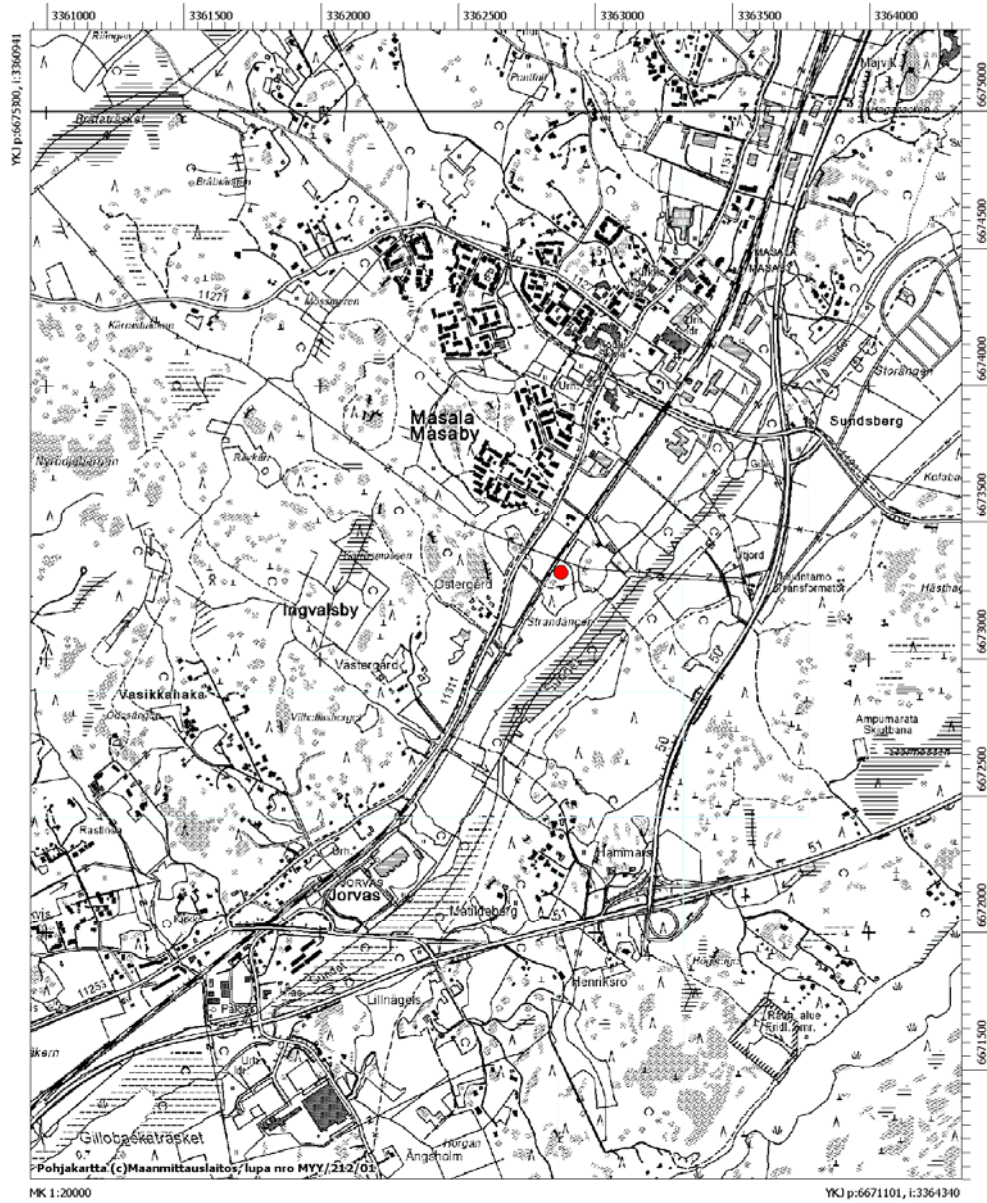
Kirkkonummi Laajakallio (Gilobacka)

Kirkkonummi Kvis (Qvis)

Kirkkonummi Strandängen

Kirkkonummi Kilraberget

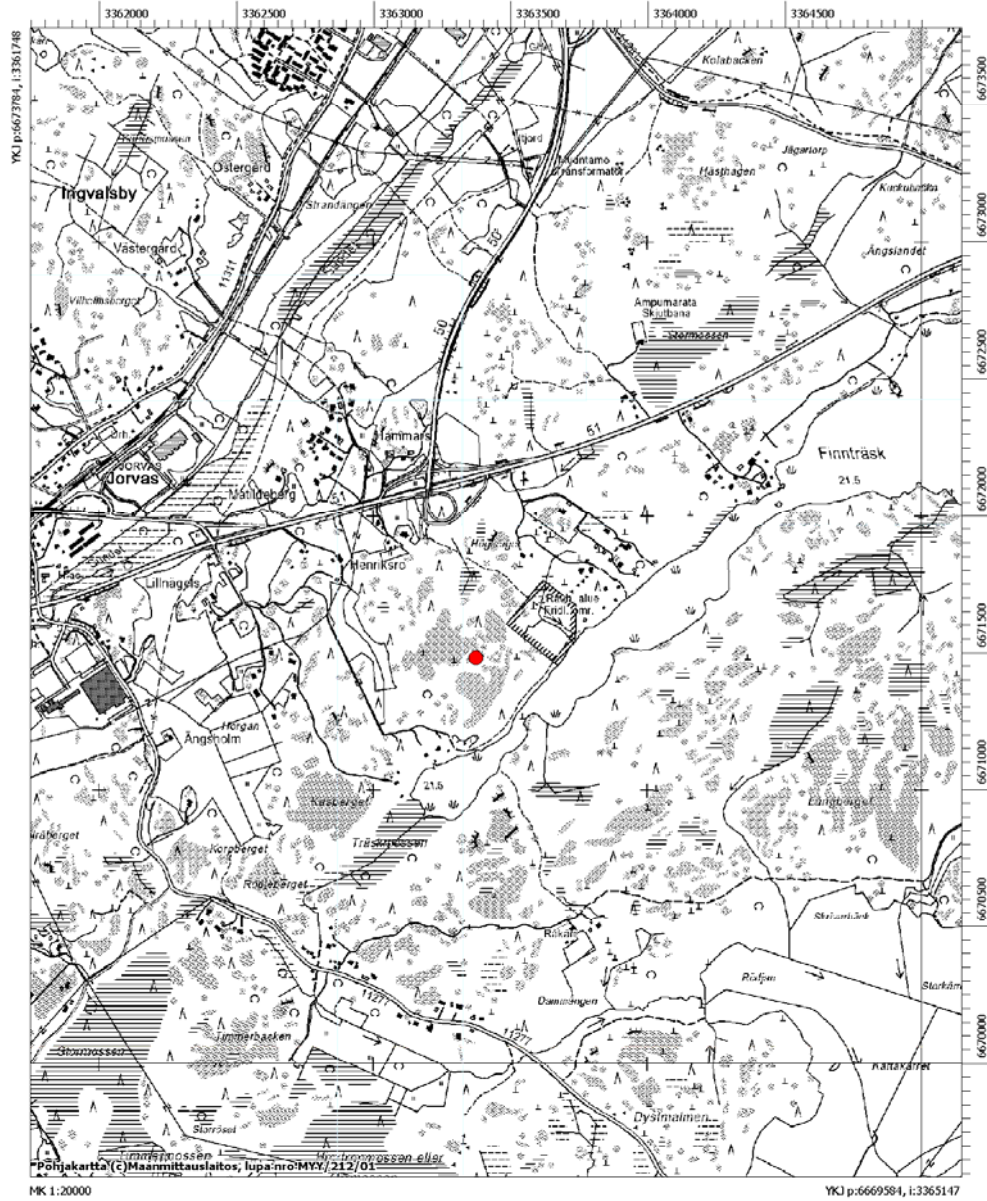
Kirkkonummi Ängsholm

Kirkkonummi Högberget 1

Kirkkonummi Högberget 2

Kirkkonummi Rödjeberget

